

2010-12-21

Dnr 43-2010:134

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Elinebergsskolan
i Helsingborgs kommun

2010-12-21

1 (3)

Dnr 43-2010:134

Rektorerna vid
Elinebergsskolan

Helsingborgs kommun

Tillsyn i Elinebergsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurs 1–9

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Elinebergsskolan och Helsingborgs kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

På senare tid har Elinebergsskolans resultat förbättrats när det gäller årskurs 9. Dock nådde i det närmaste var femte elev i denna årskurs inte målen i samtliga ämnen läsåret 2009/2010.

Som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet behöver skolan arbeta mer aktivt med att sammanställa, analysera samt följa upp elevernas måluppfyllelse och resultat på en övergripande skolnivå. I linje med Skolverkets utbildningsinspektion år 2004 visar Skolinspektionens tillsyn att skolövergripande diskussioner, som syftar till att skapa en bättre samsyn mellan de olika lärargrupperna, kan bli en tydligare del av det systematiska kvalitetsarbetet och i synnerhet när det gäller elevernas måluppfyllelse och resultat.

Skolans lärare pratar ofta med eleverna om målen, även om detta är mer tydligt förekommande när de gäller de äldre eleverna jämfört med de yngre. Dock ser Skolinspek-

tionen att arbetet med de individuella utvecklingsplanerna kan utvecklas så tillvida att planerna kan användas mer regelbundet i undervisningen mellan utvecklingssamtalen.

Vad gäller värdegrundsarbetet har eleverna inte beretts utrymme i utarbetandet av skolans plan mot kränkande behandling och det har inte säkerställts att alla elever känner till vad de, enligt planen, ska göra om kränkningar sker. Förutom detta ser Skolinspektionen att det i planen mot kränkande behandling förekommer disciplinära åtgärder som inte är förenliga med förordningarna.

Mot denna bakgrund och övriga identifierade brister nedan är det viktigt att skolan säkerställer att verksamheten utvecklas och svarar upp mot de nationella målen och författningarnas krav.

Skolinspektionen har i tillsynen av Elinebergsskolan identifierat följande brister som ska åtgärdas

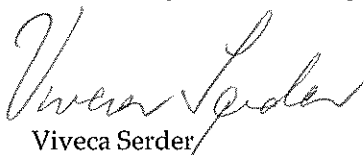
- Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Kursplanerna och Mål att uppnå i grundskolan; 2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- Rektorerna tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet (2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen; Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling; Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling (14 a kap. 6–8 §§ skollagen (1985:1100); 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling; 6 kap. 9 och 10 §§ grundskoleförordningen).
- Varje elev erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar (4 kap. 3 a § första stycket första meningen skollagen; 1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen).
- Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna (2 kap. 17 och 18 §§ grundskoleförordningen).
- Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav (5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 1

Rektorer och Helsingborgs kommun har ansvar för att Elinebergsskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Helsingborgs kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Helsingborgs kommun snart vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsråd Per Joel Jarlunger, utredare Annika Mullaart Ed och jurist Maria Mohlin deltagit.

På Skolinspektionens vägnar



Viveca Serder

Enhetschef



Marcus Johansson

Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Elinebergsskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Helsingborgs kommun under hösten 2010 och våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Elinebergsskolan den 10-11 november 2010.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapporering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt.** Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Elinebergsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Elinebergsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Elinebergsskolan

Skolan	Antal elever
Grundskola	475
Särskola	35
Förskoleklass	29

Källa: Elinebergsskolans uppgift 2010-11-10

Elinebergsskolan ligger i Elineberg, strax utanför centrala Helsingborg. På skolan finns fem arbetslag, ett för förskoleklass till och med årskurs 3, ett för årskurs 4–6 och ett arbetslag vardera för årskurs 7, 8 och 9. Både åldersblandade och åldershomogena klasser förekommer. Hörselintegration finns från förskoleklass till och med årskurs 5. På skolan finns även tre s.k. introduktionsklasser för nyanlända elever. Därtill finns två tränings- och två särskoleklasser. Skolan har en gemensam ledningsgrupp, som består av tre rektorer. Rektorernas ansvarsområden är fördelade så att en rektor har ansvar för hörselintegration samt förskoleklass till och med årskurs 6, en rektor för särskolan samt årskurs 7 och en rektor för introduktionsklasserna samt årskurs 8–9.

Tillsynsprotokoll för Elinebergsskolan

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper



Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag



Lärarnas bedömning och utvärdering



Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering



Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande



Tillit till elevens förmåga



Trygghet och studiero



Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg



Undervisningstid och val



Särskilt stöd



Studie- och yrkesvägledning



Avgifter



Rektorns beslutsfattande



Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Kursplanerna och Mål att uppnå i grundskolan

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Av skolans rapporterade resultat på ämnesproven i årskurs 3 framgår att de flesta eleverna nådde kravnivån på varje delprov år 2010. (Resultaten avseende de elever som gjorde nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2009 har inte insänts till Skolinspektionen.) Andelen elever som nått kravnivån på nationella ämnesproven i årskurs 5 har generellt minskat under tidsperioden 2005–2009. På nationella ämnesproven i årskurs 5 år 2009 klarade 69 procent kravnivån i engelska, 42 procent i matematik och 58 procent i svenska.

Enligt Skol- och fritidsförvaltningens sammanställning av skolornas inrapporterade resultat, som skickats till Statistiska centralbyrån, SCB, nådde i det närmaste var femte elev (19 procent) i årskurs 9 inte målen i samtliga ämnen läsåret 2009/2010. Meritvärdet var 200 och andelen behöriga till nationella gymnasieprogram var 90,3 procent. Enligt skolans rektorer var Elinebergsskolans inrapporterade resultat för årskurs 9 läsåret 2009/2010 inte tillförlitliga på grund av fel i beräkningarna. Bortsett från år 2009 har resultaten för årskurs 9 förbättrats med avseende på andelen elever som uppnår målen i samtliga ämnen och andelen behöriga till nationella gymnasieprogram efter att ha uppvisat en nedåtgående trend under tidsperioden 2005–2008.

Mot bakgrund av att i det närmaste var femte elev i årskurs 9 inte nådde målen i alla ämnen år 2010, den stora andelen elever som inte uppnådde kravnivån på nationella proven i årskurs 5 och av vad som framgår nedan är det viktigt att skolan vidtar åtgärder för att öka elevernas måluppfyllelse.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen skollagen

Lpo 94, 1 Den enskilda skolans utveckling

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt i intervjuerna med lärarna och rektorerna framkommer att skolan sammanställer elevernas kunskapsresultat i årskurs 9 samt resultaten på nationella proven i årskurs 3, 5 och 9. Utöver resultaten på nationella ämnesproven sammanställs däremot inte elevernas måluppfyllelse i svenska/svenska som andraspråk och matematik för årskurs 3 och i samtliga ämnen för årskurs 5 i förhållande till kursplanernas mål. I intervjuerna med lärarna framkommer därtill att det mycket sällan förekommer skolövergripande diskussioner mellan de olika arbetslagen vad beträffar elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen som de får undervisning i. Sammantaget gör detta att rektorerna inte kan ha en övergripande syn på hur det går för eleverna i samtliga ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling och att detta dokumenteras i en plan mot kränkande behandling.

Författningsstöd:

14 a kap. 6–8 §§ skollagen (1985:1100)

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

6 kap. 9 och 10 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

I skolans likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling med bilagor framgår riktlinjer för hur kränkande behandling ska utredas. Riktlinjerna innehåller förhållningssätt och metoder, som bland annat att den elev som misstänks ha kränkt kallas till ett enskilt samtal utan att först ha fått reda på vad saken gäller, att de vuxna berättar att de vet när och var kränkningen inträffade och får eleven att bekräfta om denne nekar. Enligt riktlinjerna tas kontakt med föräldrar till den elev som misstänks ha utsatt någon annan för kränkande behandling först efter samtalet. Däremot framgår inte att föräldrarna till den elev som utsätts för kränkande behandling ska kontaktas av skolan.

I skolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling framgår vidare att disciplinära åtgärder kan bli aktuella om kränkningar inte upphör. Närmare bestämt kan dessa disciplinära åtgärder vara byte av klass, undervisning efter skoltid, hemundervisning eller byte av skola.

Skolinspektionen vill betona vikten av att elevens integritet respekteras, att förhållningssätt och metoder inte får förekomma samt att föräldrar till den elev som kränks såväl som till den som har utsatt någon för kränkande behandling informeras tidigt i processen. Skolinspektionen vill därtill skarpt framhålla att disciplinära åtgärder är uttömmande reglerade i grundskoleförordningen och att rektorn måste se till att skolans rutiner och åtgärder är förenliga med författningarna.

Under intervjuerna med eleverna, lärarna och rektorerna framkommer att eleverna inte har varit delaktiga i upprättandet av planen. I intervjuerna med de olika elevgrupperna framkommer därtill att inte alla elever vet hur de ska agera om någon på skolan blir utsatt för kränkande behandling och i så fall vem de ska vända sig till.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och val****Bedömning:**

Varje elev erbjuds inte det garanterade antalet undervisningstimmar.

Författningsstöd:

4 kap. 3 a § första stycket första meningen skollagen

1 kap. 2 § första stycket grundskoleförordningen

Motivering:

I de dokument som Skolinspektionen tagit del av samt i intervjuerna med lärare och elever framkommer att undervisning i ämnet hem- och konsumentkunskap, bortsett

från något enstaka tillfälle, inte ges förrän i årskurs 6. Rektorn behöver därför säkerställa att eleverna ska ges möjlighet att nå lägst målen att uppnå i ämnet i årskurs 5.

Bedömning:

Skolan erbjuder inte språkval i enlighet med författningarna.

Författningsstöd:

2 kap. 17 och 18 §§ grundskoleförordningen

Motivering:

Skolan erbjuder som språkval franska, spanska och tyska. Därutöver ingår svenska och engelska, även kallat SVEPA, som språkval. I intervjuerna med rektorerna, lärarna och annan personal beskrivs SVEPA som stöd för elever som riskerar att inte nå målen i dessa ämnen. Skolinspektionen vill inskräpa att språkval inte är att betrakta som en stödåtgärd (se även bedömningen nedan).

Den blankett som skolan använder för språkval saknar information om och möjlighet att i som språkval söka modersmålsundervisning, teckenspråk, svenska som andraspråk om grundkraven för dessa uppfylls.

Bedömningsområde: Särskilt stöd**Bedömning:**

Om en elev har behov av särskilda stödinsatser utarbetas inte alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § tredje och fjärde stycket grundskoleförordningen

Motivering:

De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av är av skiftande kvalitet. I flera åtgärdsprogram beskrivs de mål som ska nås och vilka åtgärder skolan avser vidta på ett alltför generellt sätt. Därtill förekommer språkval (SVEPA) och svenska som andraspråk bland de åtgärder som skolan avser vidta.

Skolinspektionen vill påpeka att varken språkval eller ämnet svenska som andraspråk är att betrakta som stödåtgärder. Med anledning av att dessa ämnen anges inom ramen för skolans särskilda stödåtgärder behöver rektorn dessutom säkerställa att undervisning i ämnena sker i enlighet med författningarna.